

**Portefeuillehouder**

Broekhuizen |

**Datum collegebesluit**

8 maart 2016 |

**Opsteller**

Anna C. Teuben-Bokma |

**Registratie**

GF16.20032 |

**Agendapunt**

6 |

**Onderwerp**

Startnotitie Integraal taalbeleid Fries.

**Voorstel**

1. De Startnotitie Integraal taalbeleid Fries vaststellen;
2. een keuze te maken voor het ambitieniveau;
3. de Verordening en de taalnota ook in het Fries opstellen (dubbeltalig).

**Aanleiding**

Per 1 januari 2014 is de Wet gebruik Friese taal van kracht (Wet). Deze bundelt niet alleen de wettelijke bepalingen die eerder waren ondergebracht in de Algemene wet bestuursrecht en de wet Fries in het rechtsverkeer, maar is ook uitgebreider dan deze voorlopers.

De wettelijke taken van de gemeente met betrekking tot de Friese taal zijn vastgelegd in de Wet:

- \* de raad stelt een verordening vast over het gebruik van de Friese taal in schriftelijke stukken en in het mondeling verkeer. De regels bevatten in ieder geval bepalingen gericht op het versterken van de positie van de Friese taal in het werkgebied van de gemeente;
- \* in aanvulling hierop stelt de raad een taalnota inzake het gebruik van de Friese taal op.

Daarnaast dienen afspraken in de Bestuurlijke Overeenkomst Frysk Taalbeleid (BOFT), ondertekend op 9 november 2013, vertaald te worden in gemeentelijk beleid. Het gaat hier om een overeenkomst inzake het Friese taalbeleid o.a. in de nieuw te vormen gemeente Heerenveen n.a.v. onder meer de herindeling van de gemeente Boarnsterhim. Hierover hebben wij u eerder geïnformeerd bij schrijven van 9 augustus 2013 inzake de concept-overeenkomst.

E.e.a. betekent dat het bestaande beleid, de uitvoeringspraktijk in brede zin (interne en extern) en de huidige Oardening Frysk yn it skriftlike ferkear moeten worden geëvalueerd. Dit moet leiden tot een nieuw taalbeleid en een nieuwe Verordening.

Tot slot dient u op grond van de huidige Oardening te besluiten of de Verordening en de taalnota ook in het Fries opgesteld moeten worden.

**Overwegingen**

Gelet op het feit dat het hier deels gaat om autonoom beleid met een grote beleidsvrijheid, is het van belang eerst de kaders waarbinnen het beleid zich moet ontwikkelen door de raad te laten vaststellen middels het vaststellen van de Startnotitie.

Daarbij zijn in de Startnotitie 2 scenario's beschreven:

1. scenario 1: alleen beleid ontwikkelen dan wel uitvoeren op grond van de wettelijke taak en de afspraken in het BOFT;
2. scenario 2: verdere ambitie: daarvoor is het nodig de inwoners, de externe stakeholders en de interne organisatie goed te betrekken bij de beleidsvoorbereiding in 2016. Afhankelijk van het resultaat van deze onderzoeken zullen hierop nog aanvullende voorstellen worden voorgelegd aan de raad.

In de huidige Oardening Frysk yn it skriftlike ferkear (die van toepassing blijft zolang de raad de nieuwe verordening nog niet heeft vastgesteld die een bredere werking heeft) is opgenomen dat de bestuursorganen in beginsel kiezen voor tweetaligheid, waarbij is bepaald dat het stuk in het Nederlands wordt opgesteld. Als het stuk ook in het Fries opgemaakt moet worden, dan moet daarover een apart besluit worden genomen door het bestuursorgaan wiens bevoegdheid het betreft. Gelet op het feit dat het nu om een taalnota en een verordening met betrekking tot het gebruik van het Fries gaat, ligt het voor de hand te kiezen voor dubbeltaligheid (gelijktijdig opmaken in het Nederlands en het Fries). Het te kiezen ambitieniveau zal van invloed zijn op de inhoud van de nieuwe Verordening Fries.

### **Effecten**

Afhankelijk van de keuze van de raad zal de gemeente zich in meer of mindere mate profileren als een Fryske gemeente.

### **Beleid en regelgeving**

- Artikel 124 van de Grondwet;
- Artikel 108 van de Gemeentewet;
- Artikel 5 van de Wet op de Friese taal;
- Artikel 3 van de Oardening Frysk yn it skriftlike ferkear;.
- Afspraken in de Bestuurlijke Overeenkomst Fries Taalbeleid (BOFT)

### **Financiën, risico's en beheersmaatregelen**

1. scenario 1: deze activiteiten kunnen grotendeels worden uitgevoerd binnen bestaande budgetten. Er zijn aanvullende middelen nodig van € 3.000 met ingang van 2017. Deze zijn opgenomen in de P-nota 2016;
2. scenario 2: de middelen hiervoor komen uit bestaande budgetten. Afhankelijk van het ambitieniveau zullen aanvullende middelen noodzakelijk zijn voor minimaal het kunnen uitoefenen van de regierol en stimulering/facilitering ad € 11.750. Deze zullen worden aangemeld voor de P-nota 2017. Het resultaat van de onderzoeken die worden uitgevoerd in dit scenario is bepalend voor de vraag of en welke aanvullende financiële middelen nodig zullen zijn raad (p.m. ambitie). Zie voor de uitwerking hiervan de Startnotitie.

### **Vervolgaanpak**

Na vaststelling van de Startnotitie en afhankelijk van welke scenario de raad kiest, worden de taalnota en de verordening (dubbeltalig) in ontwerp opgesteld door het college en na een periode van inspraak in december 2016 ter vaststelling aan de raad voorgelegd.

In die periode is er eveneens contact met de Participatieraad met betrekking tot hun (beperkte) adviesrecht in deze.

## **Communicatie**

De ontwerp-verordening en -taalnota worden op grond van de Inspraakverordening voor een ieder (in afwijking van de Inspraakverordening) 10 of 8 weken ter inzage gelegd (afhankelijk van de scenariokeuze i.v.m. de zomervakantie). Bij keuze voor scenario 2 zullen ter voorbereiding op de ontwerp-verordening en -taalnota de inwoners, externe stakeholders en de interne organisatie worden bevroegd.

## **Relevante informatie**

- Startnotitie Integraal taalbeleid Fries met bijlagen:
  1. Bestuurlijke Overeenkomst Fries Taalbeleid (BOFT) met
  2. brief aan raad d.d. 9 augustus 2013' hierover;
  3. 0-meting 2013 stand van zaken Fries in betrokken BOFT gemeenten;
  4. samenvatting bestaand beleid en 0-meting 2013 gemeente Heerenveen;
  5. de Fryske Taalatlas 2015.
- De huidige Oardening Frysk yn it skriftlik ferkear incl. raadsvoorstel.

Het college van burgemeester en wethouders van Heerenveen,  
de secretaris, de burgemeester,

de heer F.H. Perdok

de heer T.J. van der Zwan

## Onderwerp

Startnotitie Integraal taalbeleid Fries

De raad van de gemeente Heerenveen;  
gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 8 maart 2016;

gelet op,

- artikel 124 van de Grondwet;
- artikel 108 van de Gemeentewet;
- artikel 5 van de Wet gebruik Friese taal;
- artikel 3 van de Verordening Fries in het officiële verkeer;

overwegende dat,

- het opstellen van taalbeleid Fries een deels autonome bevoegdheid van de raad is;
- het wenselijk is daarom vooraf de kaders vast te stellen waarlangs en waarbinnen de beleidsontwikkeling plaats moet vinden;
- met betrekking tot het gebruik van Fries in het officiële verkeer dubbeltaligheid van de Taalnota en de Verordening Fries voor de hand ligt,

## Besluit

1. de Startnotitie Integraal taalbeleid Fries vast te stellen;
2. daarbij te kiezen voor scenario 2 met dien verstande dat de uitkomsten van het onderzoek de ambitie van de Taalnota bepalen;
3. de Taalnota en de Verordening ook in het Fries (dubbeltalig) op te stellen.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 28 november 2016.

de griffier,

de voorzitter,

mevrouw W.J.M.A. Jansen

de heer T.J. van der Zwan